RAZVOJNI PROGRAM LISTE »VSI SMO LOTMERK« 2026–2030

Ljutomer za ljudi. Ljutomer za prihodnost.

Ljutomer je srce Prlekije.

Imamo kakovostno okolje, močno tradicijo, sposobne ljudi, podjetja, kmetijstvo, vino, kulturo, šport, kasaštvo, film in velik turistični potencial.

Toda potencial sam po sebi ni dovolj.

Občina mora ustvariti pogoje, da bodo mladi tukaj ostali, da bodo družine lahko prišle do stanovanja, da bodo starejši varni in vključeni, da bodo podjetja lahko rasla, da bodo vasi povezane z mestom in da bo občina Ljutomer ponovno močno regionalno središče Prlekije.

Ne potrebujemo stotin lepih obljub.

Potrebujemo sredstva in jasne, realne cilje.

Program liste »VSI SMO LOTMERK« 2026–2030 temelji na desetih razvojnih stebrih.

1. MLADI IN PRIHODNOST

Če želimo, da ima Ljutomer prihodnost, moramo ustvariti občino, v kateri si mladi želijo ostati.

Postanimo zelena oaza, vrtno mesto, prijazno mladim družinam.

Ni dovolj, da mladim govorimo, da so prihodnost.

Treba jim je omogočiti bivanje, zaposlitev, kakovostno preživljanje prostega časa in možnost, da sodelujejo pri razvoju občine.

Mladi morajo biti vključeni v odločitve

Vzpostavili bomo rednejše vključevanje mladih v razvoj občine preko:

- javnih razprav,
- anket,
- mladinskih omizij,
- družbenih omrežij,
- participativnega proračuna,
- sodelovanja z mladinskimi organizacijami,
- srečanj z občinskim vodstvom.

Predlog mladih ne sme končati v predalu.

Občina mora jasno odgovoriti, kateri predlogi so izvedljivi in kateri niso ter zakaj.

Vrtci in šole

Zavzemali se bomo za 10-odstotno znižanje plačila vrtca
Kakovostno predšolsko vzgojo
Podpirali varne šolske poti
Počitniške programe in prostočasne dejavnosti

Pri gradnji in prenovi vrtcev bomo sledili dobrim praksam, kot sta vrtca v Bohinju in Poljčanah: les, naravna svetloba, tišji prostori, zdrav zrak in nizka poraba energije.
Igrišča vrtcev bomo postopno urejali kot naravna igrišča z drevesi, senco in prostorom za igro na prostem.
Šolska dvorišča bomo ozelenili v učilnice na prostem, ki jih bodo po pouku lahko uporabljali vsi krajani.
Ob šolah bomo umirjali promet in podprli Pešbus in Bicivlak, da otroci varno pridejo v šolo peš ali s kolesom.
V šolskih kuhinjah bomo spodbujali več lokalne hrane in podprli šolske vrtove.
Z občinsko pomočjo družinam, ki jo potrebujejo, bomo omogočili, da gre v šolo v naravi in na plavalni tečaj vsak otrok.
Kjer državni normativi ne zadoščajo, bomo preučili sofinanciranje dodatnih spremljevalcev za otroke s posebnimi potrebami.
Šolske telovadnice, knjižnice in računalniške učilnice naj bodo popoldne odprte tudi za krajane.
Šolarji lahko starejšim pomagajo pri digitalnih veščinah.
O delu participativnega proračuna bodo odločali učenci prek šolskih parlamentov.

Pri mladih okrepili štipendije in nagrade ob zaključku študija
Povezovali dijake in študente z delodajalci preko počitniškega dela in kariernih programov.
Podprli subvencijo za dijake za prevoz in kulturne dejavnosti.

Stanovanja za mlade

Mladi se težko odločijo ostati v občini, če nimajo možnosti samostojnega bivanja.

Povprečen Slovenec se od staršev odseli šele pri 30 letih.

Zato bomo razvili program **Prvi dom Ljutomer**.

Program bo usmerjen v pomoč pri:

- prvem stanovanju,
- prvi hiši,
- obnovi starejše hiše,
- pridobivanju ustreznih zemljišč,
- dostopnem najemu.

Posebno pozornost bomo namenili praznim in neizkoriščenim objektom, ki jih je mogoče ponovno uporabiti.

Več družabnega življenja za mlade

Spodbujali bomo:

- koncerte,
- festivale,
- športne dogodke,
- kulturne dogodke
- večerne prireditve,
- ustvarjalne delavnice,
- prostore za druženje.

Preučili bomo možnost večnamenskega mladinskega in prireditvenega prostora, ki bi omogočal tudi večerno in nočno dogajanje.

Naloga občine ni upravljanje diskoteke, lahko pa ustvari pogoje, da zasebni ali društveni izvajalci takšne vsebine razvijejo.

Mladi in delo

Vzpostavili bomo boljše povezovanje med:

- mladimi,
- šolami,
- podjetniki,
- obrtniki,
- javnimi zavodi.

Razvili bomo lokalno karierno točko oziroma portal za:

- zaposlitve,
- študentsko delo,
- počitniško delo,
- prakso,
- štipendije.

2. DOSTOJNO IN AKTIVNO STARANJE

Starejši so ustvarjali občino, v kateri danes živimo.

Občina mora poskrbeti, da starost ne pomeni osamljenosti, izgube mobilnosti ali izključenosti.

Socialna varnost je pomemben del razvojne politike občine.

Prevoz za starejše

Razvijali bomo sistem prostovoljnih in drugih organiziranih prevozov za prebivalce, ki nimajo lastnega avtomobila.

Sistem mora omogočati prevoz:

- do zdravnika,
- bolnišnice,
- lekarne,
- pošte,
- trgovine,
- občinskih in drugih javnih storitev.

V prvem letu mandata se bo občina vključila v Prostofer ali primerljiv sistem prostovoljnih prevozov za starejše. Do konca leta 2028 ga bomo povezali s prevozom na zahtevo v enotno storitev za vse krajevne skupnosti.

Namesto več ločenih sistemov želimo eno storitev.

Informacijska točka za starejše

Vzpostavili bomo centralno kontaktno točko, kjer bodo starejši in njihovi svojci dobili informacije o:

- pomoči na domu,
- prevozih,
- socialnih programih,
- društvih,
- izpolnjevanju obrazcev,
- javnih storitvah,
- možnostih vključevanja.

Aktivno življenje tudi na vasi

Programi za starejše ne smejo obstajati samo v mestu.

Spodbujali bomo aktivnosti v krajevnih skupnostih in vaških domovih:

- telovadbo,
- pohode,
- družabne igre,
- šah,
- ples,
- predavanja,
- preventivne zdravstvene aktivnosti,
- medgeneracijska srečanja.

Stanovanja za starejše

Spodbujali bomo razvoj:

- oskrbovanih stanovanj,
- manjših dostopnih in prilagojenih stanovanj,
- novih oblik skupnostnega, medgeneracijskega bivanja.
- dnevnih centrov in prostorov za srečevanje.

Cilj je, da lahko starejši čim dlje živijo samostojno in blizu storitev.

---

3. DOSTOPNA STANOVANJA ZA VSE GENERACIJE

Stanovanjska politika mora postati ena ključnih razvojnih politik občine.
Če ni stanovanj, ni novih prebivalcev.
Če ni novih prebivalcev, ni razvoja.

Več javnih najemnih stanovanj in gradbenih zemljišč

Občina bo pripravila večletni program:

- gradnje,
- odkupa,
- prenove,
- aktivacije praznih stanovanj.
- Odkupa in komunalno ureditev zemljišč s prednostjo prodaje za mlade.

- okoljskim vidikom gradnje in bioklimatskim pogojem bivanja
- zelenim površinam
- izbiri trajnostnih materialov
- energetski učinkovitosti
- izrabi obnovljivih virov energije
- ravnotežju med ekologijo in sprejemljivimi cenami

Poseben poudarek bo na stanovanjih za:

- mlade,
- mlade družine,
- starejše,
- ključne kadre.

Posebno pozornost bomo namenili:

Najemnine občinskih stanovanj bomo v celoti namenili stanovanjem: vzdrževanju, prenovi in novim stanovanjem. Občinskih stanovanj ne bomo prodajali, razen kadar s kupnino kupimo ali zgradimo nova.

Obnova praznih hiš

Velik potencial predstavljajo obstoječe prazne ali slabo uporabljene nepremičnine.

Namesto da vedno širimo naselja na nova zemljišča, želimo več energije usmeriti v ponovno uporabo obstoječih stavb.

Prazne javne stavbe bomo, kjer je mogoče, prenovili v javna najemna stanovanja s Stanovanjskim skladom RS in z državnimi razpisi za obmejna problemska območja, kot je to naredila Murska Sobota z nekdanjo ekonomsko šolo.

Nova stanovanjska območja

Nova stanovanjska območja bomo načrtovali celostno.

Nova soseska ne sme pomeniti samo vrste hiš, ampak potrebuje:

- parkirna mesta, pločnike
- koše za smeti, urejene smetiščne cone
- drevesa, žive meje
- zelene površine,
- kolesarske povezave,
- otroška igrišča,
- dostop do javnega prevoza,
- varne poti do šol in vrtcev.

Pri potencialnem razvoju novih območij proti Stročji vasi in drugod bodo pred odločitvijo preverjeni prometni, prostorski, komunalni in okoljski pogoji.

Do leta 2030 želimo pripraviti:

- javni stanovanjski program z jasnim načrtom financiranja gradnje in dostopnimi končnimi cenami za uporabnike
- zagotoviti najmanj 20 dodatnih javnih najemnih stanovanj
- zagotoviti od 10 do 15 komunalno opremljenih zemljišč

---

4. MOČNO GOSPODARSTVO IN NOVA DELOVNA MESTA

Razvojne priložnosti v panogah z visoko dodano vrednostjo.
Občina, kjer se podjetje splača ustanoviti, razvijati in širiti.
Občina ne more ustvariti vseh delovnih mest.
Lahko pa ustvarja pogoje, da jih ustvarijo podjetniki.

Močan projektni oddelek

Občina mora sistematično pridobivati kohezijska, evropska in državna sredstva za pripravo kakovostnih projektov za podjetništvo, infrastrukturo, energetske prenove, kmetijstvo, razvoj podeželja, šport in turizem.

Poslovne in obrtne cone

Pregledali bomo:

- obstoječe poslovne površine,
- nezasedena zemljišča,
- možnosti širitve,
- komunalno opremljenost.

Cilj mora biti dovolj kakovostnih površin za razvoj domačih podjetij in prihod novih investitorjev.

Hitrejši občinski postopki

Za nove investicije je potrebno skrajšati čas občinskih postopkov, poskrbeti za odzivno komunikacijo z investitorji in hitreje pripravljati:

- občinska mnenja,
- lokacijske informacije,
- prostorske dokumente,
- komunalne pogoje.

Investitor mora hitro izvedeti, kaj je mogoče in kaj ni.

Ljutomer je obmejno problemsko območje. Naša podjetja lahko dobijo nepovratna sredstva za investicije in nova delovna mesta, ki jih drugje ni. Občina bo vsakemu podjetniku pomagala, da za ta in druge razpise izve pravočasno in se nanje uspešno prijavi.

Podpora lokalnim podjetjem

Pri javnih naročilih bomo spoštovali zakonodajo in enakopravno obravnavo ponudnikov.

Hkrati bomo, zakonito in smiselno:

- naročila delili na manjše sklope,
- uporabljali kakovostna in okoljska merila,
- omogočili sodelovanje malim in srednjim podjetjem
- z odloki olajšali poslovanje podjetij (odpiralnimi časi, stroški najema teras, prostorskim načrtovanjem...)

Podjetniški center

Razvili bomo podporno okolje za:

- začetnike,
- obrtnike,
- podjetnike,
- delo na daljavo,
- IT,
- kreativne dejavnosti.

Vključuje lahko:

- coworking,
- mentorstvo,
- pomoč pri razpisih,
- povezovanje podjetij,
- podporo startupom.

Ljutomerčan

Nekdanji kompleks vinske kleti Ljutomerčan predstavlja velik razvojni potencial, zato predlagamo nekaj opcij razvoja, ki bi z ohranitvijo specifične arhitekture bile zanimive za razvoj ali turistično atrakcijo z zanimivimi vsebinami.

Pred kakršno koli veliko javno investicijo bomo izdelali realno študijo izvedljivosti in črpanja sredstev.

Opcija 1 – Vzpostavitev biotehnične smeri v objektu Ljutomerčan

Vsebine in cilji:

- Povezujemo tradicijo Prlekije z modernim znanjem in rešujemo problem kultne, zapuščene stavbe.
- Smo v osrčju Jeruzalemskih goric, Ljutomer nima teh smeri, znanje obdržimo doma.
- Lokalno gospodarstvo in vinarji pridobijo sodobno izobražen kader, ki razume tradicijo in moderen posel.
- Brez birokracije ustanavljanja nove šole širimo obstoječe srednješolske programe v Ljutomeru, Ljutomerčan postane praktična baza, »Medpodjetniški izobraževalni center za praktični pouk«, zmanjšamo administrativne in kadrovske stroške.
- Tri smeri z visokim potencialom: vinarstvo, ekološko kmetijstvo, naravovarstvo.
- Sinergija s srednješolsko smerjo Medijski tehnik, ki skrbi za marketing, embalažo, promocijo izdelkov, ki jih pridelajo dijaki biotehnične smeri.
- Ustvari se lastna šolska blagovna znamka z realno podjetniško izkušnjo.
- Financiranje preko kohezijskih EU skladov in mehanizmov za degradirana območja, ministrstva za šolstvo, LAS Prlekija za skupnostne vsebine.
- Del kleti Ljutomerčan bo odprt za občane, lokalna društva in bo deloval kot skupnostni prostor s šolsko vinoteko in trgovino z lokalnimi ekološkimi pridelki.
- Preko ERASMUS mehanizmov bomo pošiljali dijake na prakso v Toskano, Avstrijo, Francijo, Nizozemsko, da prinesejo najboljše prakse nazaj v domače okolje.

Opcija 2 – Skupnostno bivanje za starejše (co-housing)

Vsebine in cilji:

- Vizionarska in družbeno koristna ideja za inovativen medgeneracijski ali namenski bivanjski projekt.
- Kombinacija zasebnih in skupnih prostorov.
- **Zasebne bivalne enote: preureditev pisarniških ali proizvodnih delov stavbe v manjša, prilagojena in energetsko varčna oskrbovana stanovanja (brez arhitekturnih ovir).**
- Skupna čajna kuhinja in jedilnica, za skupna druženja.
- **Kulturno-družabno središče: dejanska vinska klet ali večje dvorane se lahko preuredijo v večnamenske prostore za dogodke, predavanja, rekreacijo, delavnice, balinanje.**
- **Zelene površine in vrtovi: več kot 3 hektarji pripadajočih parcel ponujajo ogromno prostora za terapevtske vrtove, visoke grede, sadovnjak, sprehajalne poti in prostor za hišne ljubljenčke.**

Koncept »Aktivnega staranja« z ohranitvijo tradicije

Prlekija je znana po vinogradništvu in gostoljubju. Skupnost bi lahko to tradicijo vključila v svoj vsakdan:

- **Tržnica in butik:** Stanovalci bi lahko na posestvu pridelovali lastno zelenjavo, zelišča ali celo vzdrževali manjši vzorčni vinograd ter izdelke prodajali lokalni skupnosti.
- **Vinski turizem in medgeneracijsko sodelovanje:** Ohranjanje dela kleti za degustacije ali kulturne večere, kjer bi starejši delovali kot gostitelji ali prenašalci dediščine na mlajše generacije.

Prednosti projekta za Ljutomer in regijo

- **Reševanje stanovanjske stiske starejših:** Pomurje se sooča s hitrim staranjem prebivalstva. Klasični domovi za starejše so polni, tovrstna oblika bivanja pa zapolnjuje vrzel med samostojnim življenjem doma in institucionalno oskrbo.
- **Revitalizacija degradiranega območja:** Namesto da prepoznaven lokalni kompleks propada, dobi povsem novo, plemenito vsebino.
- **Trajnostni model:** Projekt spodbuja samooskrbo (vrtovi, sončna elektrarna na velikih strehah objektov) in družbeno povezanost.

Ključni izzivi in naslednji koraki

- **Finančna konstrukcija:** Nakup nepremičnine od trenutnega lastnika (Puklavec Family Wines) in obsežna adaptacija zahtevata milijonski vložek. Smiselno bi bilo iskati **javno-zasebno partnerstvo** (občina Ljutomer, Stanovanjski sklad RS) ali evropska sredstva za kohezijo in trajnostni razvoj.
- **Sprememba namembnosti:** Preveriti je treba občinski podrobni prostorski načrt (OPPN) in zagotoviti, da območje dopušča stanovanjsko-oskrbovalno dejavnost.
- **Pravni model skupnosti:** Opcije: Neprofitna najemna stanovanja, stanovanjska zadruga (kjer so stanovalci solastniki) ali zasebni oskrbovalni center.

V Sloveniji se kot najbolj etičen in dostopen model za starejše uveljavljajo **stanovanjske zadruge**.

Ta ideja ima izjemen potencial, da postane **vzorčni primer dobre prakse v Sloveniji**, saj združuje bogato zgodovinsko dediščino Prlekije s sodobnimi trendi humane skrbi za starejše.

Blagovnica

Nekdanja Blagovnica v središču Ljutomera lahko spet postane živo srce mesta. To je dolgoročna ideja.

V proračunu 2026 je za Blagovnico predvidenih 1,5 milijona EUR, od tega 1,2 milijona evropskih sredstev. Preden se denar porabi, mora biti javno znano, kaj bo v stavbi, kdo jo bo upravljal in koliko bo občino stala vsako leto.

Pred kakršno koli večjo javno investicijo bomo preverili lastništvo in stanje stavbe ter izdelali realno študijo izvedljivosti in financiranja. Preučili bomo dve možnosti.

Urbani kulturni center: koncertno prizorišče, galerija, gledališče in knjižnica, coworking in izobraževalni center za predavanja, okrogle mize in tečaje, kulturna kavarna s knjigarno, kotiček za mlade, dnevni prostor za starejše in otroke ter letni vrt na trgu s poletnim kinom in koncerti.

Športni center: v zgornji etaži fitnes in dvorane za športne aktivnosti, kot so borilne veščine, pilates in joga. V spodnji etaži skupni center za otroke in starejše. Večja dvorana se v času Grossmannovega festivala spremeni v kino za 80 do 100 ljudi.

Občina centra ne bo upravljala sama. Stavbo bi z dolgoročno pogodbo prepustila zasebnemu partnerju, ki financira notranjo ureditev, opremo in delovanje. Energetsko prenovo stavbe (streha, fasada, okna) bomo prijavili na evropska in državna sredstva.

Javni interes bo zapisan v pogodbi: ugodnejši termini za šole, društva in upokojence ter prostor za Grossmannov festival in občinske prireditve.

Postopek bo pregleden: odlok občinskega sveta in javni razpis. Pri izbiri partnerja ne bo štela samo najemnina, ampak tudi program za ljudi.
Idejna študija z obema možnostma, okvirnimi stroški in predlogom pogodbe je objavljena na vsismolotmerk.si.

Kmetijstvo

Kmetijstvo ostaja pomemben del Prlekije. Slovenija ima manj kot 40 % najkakovostnejših zemljišč – njiv, vrtov – evropskega povprečja in pozidamo približno 7 ha kmetijskih zemljišč na dan, to je za eno povprečno veliko slovensko kmetijo.

Spodbujali bomo:

- ohranjanje kakovostnih kmetijskih zemljišč,
- spodbujanje kmetijskih in vinogradniških panog z občinskimi subvencijami in servisom za mlade kmetovalce pri prijavi na EU projekte,
- lokalno pridelavo hrane,
- kratke dobavne verige,
- povezovanje kmetijstva s turizmom,
- lokalne proizvode

Spodbujali bi partnersko kmetijstvo, okolju prijazen način pridelave in potrošnjo hrane, povečanje konkurenčnosti lokalno pridelane hrane z inovativno rešitvijo dostave pridelkov, ki predstavlja priložnost za preživetje in ohranjanje majhnih kmetij, stabilen in predvidljiv dohodek za kmeta, večjo privlačnost kmetovanja in potencialni razvoj delovnih mest na podeželju.

5. LOKALNA HRANA IN TRŽNICA

Lokalna hrana pomeni več denarja, ki ostane doma.
Pomeni tudi boljšo hrano, krajše poti in večjo prepoznavnost Prlekije.

Močnejša lokalna tržnica

Obstoječo ponudbo bomo nadgradili v rednejšo in bolj prepoznavno novo pokrito lokalno tržnico, na lokaciji nekdanje tržnice.

Cilj je povezati:

- kmete,
- vinogradnike,
- čebelarje,
- obrtnike,
- ponudnike hrane,
- lokalne ustvarjalce.

Lokalno v javnih zavodih

V okviru zakonodaje bomo spodbujali več lokalno pridelane hrane v:

- vrtcih,
- šolah,
- javnih zavodih.

Lokalni pridelovalci morajo biti bolje obveščeni o možnostih sodelovanja pri javnih naročilih.

---

6. PROMET, KI SLUŽI LJUDEM

Prometna politika mora povezovati mesto in podeželje.

Ne moremo pričakovati, da bodo ljudje uporabljali manj avtomobilov, če jim ne ponudimo uporabne alternative.

Izvajanje prometne strategije

Obstoječe prometne strategije bomo izvajali in pretvorili v konkretne projekte v mestu in po krajevnih skupnostih.

Prednost bodo imele:

- varne poti v šolo,
- pločniki, ceste
- kolesarske poti,
- javni prevoz,
- prometna varnost,
- povezovanje krajevnih skupnosti.

Kolesarske povezave

Nadaljevali bomo povezovanje Ljutomera z:

- Križevci,
- Veržejem,
- Razkrižjem,
- Stročjo vasjo,
- Cezanjevci,
- drugimi naselji, kjer je povezava smiselna.

Obvozne povezave in težki promet

Preučili bomo možnosti umirjanja prometa iz smeri Cezanjevci – Ljutomer z obvozno povezavo preko mostu čez reko Ščavnico.

Pred kakršno koli obljubo gradnje novih projektov bomo pripravili:

- prometno analizo,
- idejno traso,
- preveritev prostorskih omejitev,
- okvirno investicijsko oceno.

Če analiza pokaže upravičenost, bomo projekt skupaj z državo in drugimi pristojnimi organi peljali naprej.

Prometno analizo, idejno traso in okvirno investicijsko oceno bomo pripravili do konca leta 2027 in jih javno predstavili v krajevnih skupnostih.

Varna avtobusna postajališča

Prednost imajo osnovne stvari:

- varen dostop,
- nadstrešek,
- klop,
- osvetlitev,
- dostopnost za gibalno ovirane osebe,
- jasen vozni red,
- zelene strehe ali fotonapetostni sistemi za napajanje manjše električne opreme

Podeželje in promet

Podeželski deli občine potrebujejo kombinacijo rednih avtobusnih povezav in prilagodljivejših rešitev, kot je prevoz na klic za starejše, gibalno ovirane ter prebivalce krajev z manj pogostimi povezavami. Smiselno je preizkusiti pilotni sistem, ga povezati z zdravstvenim domom, trgovinami, upravnimi in drugimi javnimi storitvami ter preveriti, kdaj in komu najbolj koristi.

Pri vseh rešitvah je treba posebej preveriti dostopnost za ljudi z oviranostmi in varnost otrok na poti v šolo.

Seznam nevarnih prometnih točk bomo v prvem letu pripravili skupaj s krajevnimi skupnostmi, policijo in Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu ter ga objavili na semaforju projektov.

7. ŠPORT, REKREACIJA IN ŠPORTNI TURIZEM

Šport ni samo tekmovanje.

Je zdravje, druženje, vzgoja otrok in pomemben del kakovosti življenja.

Celovit načrt ŠRC Ljutomer

Pred posameznimi investicijami bomo pripravili celovit načrt športno-rekreacijskega območja.

Možne investicije vključujejo:

- atletsko stezo,
- prenovo garderob,
- tribune na nogometnem igrišču
- tenis,
- padel,
- košarko,
- odbojko,
- fitnes na prostem,
- balinišče,
- lokostrelstvo.

Projekte bomo izvajali po fazah glede na:

- število uporabnikov,
- stanje infrastrukture,
- ceno,
- možnosti sofinanciranja.

Atletska steza

Preverili bomo možnost kakovostne atletske steze s sodobno podlago.

Uporabljali bi jo:

- šole,
- športna društva,
- rekreativci,
- organizatorji tekmovanj.

Tenis in padel

Razvijali bomo teniški center in preverili smiselnost padel igrišč.

Prednost bo dana projektom, za katere obstaja dovolj uporabnikov in realen model vzdrževanja.

Šport za vse

Obnavljali bomo igrišča tudi zunaj mesta.

Občan v manjši vasi mora imeti možnost osnovne rekreacije prav tako kot prebivalec Ljutomera.

Vrhunski šport

Podpora vrhunskemu športu bo temeljila na jasnih in preglednih kriterijih.

V prvem letu mandata bo občinski svet sprejel odlok o sofinanciranju športa. Društva bodo vnaprej vedela, po katerih merilih se deli denar in koliko ga je.

Hkrati bomo varovali sredstva za:

- mladinski šport,
- množični šport,
- rekreacijo,
- šport invalidov.

Športna zgodovina

Zgodbe uspešnih športnikov in klubov bomo vključili v promocijo občine in lokalne identitete.

8. KULTURA, DOGODKI IN TURIZEM

Prlekija ima bogato dediščino, številne posebnosti in izjemen potencial, ki ga premalo izkoriščamo. Postati moramo identiteta privlačnega in butičnega turizma in prepoznavni kot glavno središče Prlekije.

Imamo:

- Karola Grossmanna,
- zgodovino slovenskega filma,
- prvi slovenski tabor,
- kasaštvo,
- vinsko tradicijo,
- Jeruzalem,
- bogato kulinariko,
- lokalne običaje,
- zanimive zgodovinske dogodke.

To moramo spremeniti v doživetja.

Kultura na ulicah

Kultura ne sme živeti samo v kulturnih ustanovah.

V prvem letu mandata bo občinski svet sprejel lokalni program za kulturo z jasnimi prednostnimi nalogami in merili za sofinanciranje kulturnih društev.

Spodbujali bomo:

- koncerte,
- ples,
- gledališče,
- uličnо umetnost,
- delavnice,
- sejme,
- dogodke za otroke,
- dogodke po vaseh.

Center ustvarjalnosti

Razvili bomo prostor za:

- mlade,
- društva,
- glasbo,
- film,
- fotografijo,
- umetnost,
- oblikovanje,
- delavnice,
- kreativno podjetništvo.

Kino s stalnim programom

Ljutomer že ima kinodvorano, vendar ta brez rednega filmskega programa ne izkorišča svojega kulturnega potenciala.

Vzpostavili bomo **stalni kino program skozi vse leto**, ki bo namenjen različnim generacijam in interesom.

Program naj vključuje:

- aktualne celovečerne filme,
- kakovosten evropski in slovenski film,
- otroške in družinske projekcije,
- posebne tematske večere,
- gostovanja ustvarjalcev,
- sodelovanje z Grossmannovim festivalom in drugimi kulturnimi organizacijami.

Kinodvorana mora ponovno postati prostor rednega kulturnega dogajanja in druženja, ne le občasne uporabe.

Ob tem je treba notranjost dvorane postopno urediti tako, da bo primerna za kakovostno filmsko izkušnjo, z ustrezno zatemnitvijo, akustiko, projekcijsko opremo in vizualno podobo prostora.

Filmski Ljutomer

Povezali bomo:

- Grossmannovo dediščino,
- Grossmannov festival,
- lokalno filmsko zgodovino,
- sodobno produkcijo.

Ljutomer ima bogato filmsko dediščino in močan kulturni potencial, zato se lahko še odločneje uveljavi kot prepoznavno mesto filma.

Advent

Želimo kakovostnejše praznično dogajanje.

Ne samo več lučk in ognjemetov.

Potrebujemo celoto:

- premišljeno okrasitev,
- glasbo,
- kulinariko,
- program za otroke,
- lokalne ponudnike,
- dogodke skozi več prazničnih tednov.

Jeruzalem

Jeruzalem potrebuje celovit turistični koncept.

Povezati moramo:

- vinogradnike,
- vinske kleti,
- gostince,
- kmečke turizme,
- ponudnike nastanitev,
- kulturne znamenitosti,
- kolesarske in pohodniške poti.

Preučili bomo sezonski oziroma prireditveni **vinski avtobus**, ki bi obiskovalce varno povezoval med ponudniki.

Dvorec Jeruzalem

Določili bomo jasen model prihodnjega upravljanja objekta.

Cilj je, da objekt ni samo lep, ampak dejansko ustvarja turistično in gospodarsko vrednost.

Model upravljanja dvorca bomo določili do konca leta 2027.

Turizem mora ustvarjati denar doma

Ne bomo merili samo števila obiskovalcev.

Pomembno bo:

- koliko časa ostanejo,
- koliko lokalnih ponudnikov obiščejo,
- koliko zapravijo,
- kakovost ponudbe,
- koristi za lokalno gospodarstvo,
- ali se vrnejo.

Izhodišče je 68.673 nočitev v letu 2025. Cilj je, da turisti ostanejo dlje in jih je več: najmanj 80.000 nočitev v letu 2030. Napredek bomo vsako leto objavili.

9. ZELENA OBČINA IN PRILAGAJANJE PODNEBNIM SPREMEMBAM

Postati najbolj zelena občina.

Pravilo 3-30-300

3 – vsak prebivalec bi moral iz svojega doma videti vsaj tri drevesa.

30 – vsaka četrt bi morala imeti najmanj 30-odstotno pokritost z drevesnimi krošnjami.

300 – nihče ne bi smel živeti več kot 300 m od parka ali zelene površine.

Drevesa nižajo temperaturo, hladijo mesto, zadržujejo vodo, čistijo zrak, zadržujejo prašne delce, blažijo mestni hrup, zmanjšujejo stres in so zavetje za ptice in žuželke.

Bolj zelen Glavni trg

Projekt ozelenitve Glavnega trga, ki je v občinskem načrtu od leta 2022, bomo pripravili skupaj z meščani in ga izvedli z drevesi, senco, klopmi in zadrževanjem vode.

Cilj je več:

- dreves,
- sence,
- zelenih površin,
- kakovostnih prostorov za sedenje in druženje,
- zadrževanja vode.

Trg mora ponovno postati prostor, kjer se ljudje radi srečujejo in radi ostanejo.

Več dreves

Pripravili bomo večletni načrt sajenja in strokovnega vzdrževanja dreves.

Prednost bodo imele lokacije:

- brez sence,
- ob parkiriščih,
- ob poteh,
- pri šolah,
- pri igriščih,
- na večjih tlakovanih površinah.

Deževni vrtovi in meteorna voda

Pri novih projektih bomo, kjer je mogoče, uporabljali:

- deževne vrtove,
- prepustne površine,
- ponikanje,
- zadrževalnike,
- ponovno uporabo deževnice

Voda mora čim manj hitro odtekati in čim več ostati tam, kjer pade.

Ekstenzivna košnja

Na primernih površinah bomo uvedli redkejšo košnjo in cvetoče travnike.

Ne na križiščih in otroških igriščih, ampak tam, kjer tak način povečuje biotsko raznovrstnost in ne ogroža varnosti.

Naravi prijazno upravljanje vodotokov

Pri urejanju vodotokov bomo dajali prednost **ohranjanju biodiverzitete, naravne rečne dinamike in obrežne vegetacije**.

Spodbujali bomo rešitve, ki ne obravnavajo rek zgolj kot odvodnih kanalov, ampak kot pomembne naravne ekosisteme.

Prednost bodo imeli ukrepi, ki omogočajo:

- ohranjanje in obnovo obrežne vegetacije,
- večjo pestrost rastlinskih in živalskih vrst,
- naravno zadrževanje vode v prostoru,
- zmanjševanje nepotrebnega odstranjevanja vegetacije,
- sonaravno vzdrževanje brežin,
- omejevanje posegov, ki vodotoke po nepotrebnem ravnajo, poglabljajo ali pospešujejo odtok vode.

Poplavna varnost mora biti zagotovljena, vendar naj se, kjer je mogoče, dosega z **naravi prijaznimi in dolgoročno vzdržnimi rešitvami**, ne zgolj s hitrim odvajanjem vode iz prostora.

Zelene javne stavbe

Pri prenovah občinskih stavb bomo dajali poudarek:

- izolaciji,
- nižji porabi energije,
- sodobnim sistemom ogrevanja,
- obnovljivim virom, kjer so smiselni.

Sončne elektrarne

Na javnih stavbah bomo preverili tehnično in ekonomsko upravičenost sončnih elektrarn.

Ne bomo gradili tehnologije zaradi videza.

Gradili jo bomo tam, kjer se izplača.

Javna razsvetljava

Nadaljevali bomo prehod na energetsko učinkovito razsvetljavo.

Samostojne solarne ali hibridne svetilke bomo uporabljali tam, kjer analiza pokaže, da so učinkovitejše od priklopa na omrežje.

---

10. TRANSPARENTNA IN POŠTENA OBČINA

Javni denar ni denar župana, direktorja občinske uprave, svetnikov ali političnih strank.

To je denar občanov.

Zato mora občan imeti možnost hitro in preprosto preveriti:

kdo je odločil, komu je bil denar dodeljen, koliko ga je bilo, po katerih merilih in kaj smo za ta denar dobili.

NAJPREJ UREDITI, KAR JE UGOTOVILO RAČUNSKO SODIŠČE

Računsko sodišče je junija 2026 izreklo negativno mnenje o pravilnosti dela poslovanja občine v letu 2024.

V prvem letu mandata bomo pripravili in javno objavili načrt, kako bomo vsako ugotovitev uredili in kako bomo preprečili, da bi se ponovila. O izvedbi bomo letno poročali občinskemu svetu in občanom.

DIGITALNA OBČINA

Do občine bi morali priti s telefonom, ne samo z obiskom v uradnih urah. Digitalna orodja občine bomo zbrali na enem mestu na občinski spletni strani:

- Semafor projektov: cena, izvajalec, rok in stanje vsakega projekta nad 50.000 EUR,
- javni register pogodb in razumljiv pregled večjih javnih naročil,
- Povej Lotmerk: aplikacija in spletni portal za prijavo težav v kraju, kjer vidite, kako se rešujejo,
- kratek povzetek vsake seje občinskega sveta,
- karierna točka oziroma portal za zaposlitve, študentsko in počitniško delo, prakso in štipendije.

Digitalna občina ne sme nikogar izključiti. Kdor ne uporablja računalnika ali telefona, bo vse uredil tudi osebno. Šolarji bodo starejšim pomagali pri digitalnih veščinah.

Tehnologijo bomo uvajali tam, kjer občanom prihrani čas in denar, ne zaradi videza.

JAVNI SEMAFOR VSEH VEČJIH PROJEKTOV

Do konca leta 2027 bomo vzpostavili spletni **Semafor projektov Občine Ljutomer**.

Za vsak projekt nad **50.000 EUR** bodo na enem mestu objavljeni:

- naziv projekta,
- prvotna ocenjena cena,
- pogodbena cena,
- končna cena,
- izvajalec,
- podizvajalci, kjer je podatek javno dostopen,
- vir financiranja,
- začetek,
- rok dokončanja,
- spremembe pogodbe,
- fotografije napredka,
- trenutno stanje.

Status:

NAČRTOVANO
PRIPRAVA
RAZPIS
IZVAJANJE
KONČANO
ZAMUDA
USTAVLJENO
Če projekt zamuja, mora biti objavljen razlog.

JAVNI REGISTER POGODB

Vzpostavili bomo enostavno iskalno stran, kjer bodo na enem mestu objavljene občinske pogodbe, kolikor to dopušča zakonodaja.

Dodatni standard občine

Za pogodbe v vrednosti nad **5.000 EUR** bomo zagotavljali enostaven javni pregled najmanj naslednjih podatkov:

- pogodbeni partner,
- predmet pogodbe,
- vrednost,
- datum,
- trajanje.

Zakonsko varovani podatki se seveda ne objavljajo.

JAVNI RAZPISI BREZ SKRIVNOSTI

Pri občinskih razpisih za:

- kulturo,
- šport,
- društva,
- turizem,
- mladino,
- druge subvencije

se po zaključku objavijo:

- vsi upravičeni prijavitelji,
- merila,
- doseženo število točk,
- dodeljeni znesek.

Kjer zakon dopušča, bomo objavili tudi strukturirano obrazložitev točkovanja.

Nihče ne sme dobiti občinskega denarja samo zato, ker »pozna prave ljudi«.

Odločajo naj **vnaprej znana merila**.

KPK pri lokalni samoupravi posebej poudarja jasna merila in kriterije pri razdeljevanju sredstev ter objavo prejemnikov in dodeljenih zneskov.

KOMISIJE IN NASPROTJE INTERESOV

Za pomembnejše razpisne in ocenjevalne komisije bodo javno objavljeni člani komisije, razen kjer zakon določa drugače.

Član komisije, ki je osebno, poslovno ali drugače povezan s prijaviteljem tako, da obstaja nasprotje interesov, se mora iz odločanja izločiti v skladu z zakonodajo.

Cilj

100 % evidentiranih izločitev zaradi nasprotja interesov pri postopkih, kjer takšna okoliščina nastane.

Občina bo svoj načrt integritete redno posodabljala in izvajanje ukrepov spremljala. Lokalne skupnosti so zavezanke za izdelavo načrta integritete, katerega namen je prav obvladovanje korupcijskih in drugih integritetnih tveganj.

JAVNA NAROČILA

Vsa javna naročila se izvajajo skladno z zakonodajo in preko predpisanih sistemov.

Portal e-JN že omogoča javni pregled aktualnih javnih naročil brez prijave.

Občina bo dodatno na svoji strani omogočila razumljiv pregled svojih večjih naročil.

Za posamezno večje naročilo bo mogoče hitro videti:

- kaj kupujemo,
- ocenjena vrednost,
- koliko ponudb smo prejeli,
- izbran ponudnik,
- končna cena.

ODSTOPANJA OD POGODB

Posebej bomo spremljali projekte, kjer končna cena bistveno preseže pogodbeno ceno.

Če se vrednost projekta poveča za več kot **10 %**, bo občina pri večjih projektih objavila razumljivo obrazložitev:

- zakaj je prišlo do podražitve,
- kdo jo je odobril,
- koliko dodatno stane,
- ali je bilo povečanje mogoče predvideti.

VEČLETNE POGODBE IN PLAČILA V ROKU

Večletne pogodbe vežejo občino za več let in več milijonov evrov. Zato zanje veljajo strožja pravila.

Pri pogodbah nad 100.000 EUR in pri vseh večletnih pogodbah bomo:

- pred podpisom javno objavili, koliko ponudb je prispelo,
- postopek ponovili, če ni zagotovljena zakonsko zahtevana konkurenca,
- zahtevali zavarovanje izvajalca v višini, ki jo določa razpis,
- vsako večletno pogodbo in vsak aneks k njej predstavili občinskemu svetu,
- pravočasno izpolnili vse obveznosti obveščanja države.

Občina bo račune plačevala v zakonskem roku 30 dni. Zamude najbolj prizadenejo manjša lokalna podjetja.

Cilj

Letno javno poročilo o deležu računov, plačanih v roku, in o vseh aneksih k večletnim pogodbam.

OBČINSKA PODJETJA IN JAVNI ZAVODI

Transparentnost se ne konča pri vratih občinske uprave.

Občina mora kot ustanovitelj spremljati tudi svoje javne zavode in druge subjekte.

Enkrat letno bomo na enem mestu objavili osnovni pregled:

- vodstva,
- prihodkov in odhodkov,
- občinskih transferjev,
- večjih investicij,
- doseženih ključnih rezultatov.

NADZORNI ODBOR

Nadzorni odbor mora imeti pogoje za učinkovito in neodvisno delo.

Vsa dokončna poročila nadzornega odbora bodo enostavno dostopna na enem mestu.

Cilj

Na ugotovitve nadzornega odbora mora odgovorni organ pripraviti javno pojasnilo oziroma načrt odprave nepravilnosti v razumnem roku, kadar je to potrebno in zakonsko dopustno.

JAVNA SEJA V 10 MINUTAH

Občanu ne bi bilo potrebno prebrati 150 strani gradiva, da ugotovi, kaj je občinski svet odločil.

Po vsaki redni seji se pripravi kratek razumljiv povzetek:

- kaj je bilo sprejeto,
- koliko stane,
- kako so glasovali svetniki, kadar je glasovanje poimensko,
- kaj odločitev pomeni za občane.

POVEJ LOTMERK

Vzpostavili bomo enostaven sistem za prijavo lokalnih težav.

Občan vidi:

PRIJAVLJENO → DODELJENO → V REŠEVANJU → REŠENO

Merljivi standard

- **90 % prijav** prejme začetni odziv v največ **5 delovnih dneh**,
- pri težavah, ki jih ni mogoče hitro rešiti, občan dobi pojasnilo in predviden nadaljnji postopek.

PARTICIPATIVNI PRORAČUN

Od leta 2027 naprej bomo za projekte, ki jih neposredno predlagajo in izberejo prebivalci, predvideli cilj najmanj:

100.000 EUR letno

oziroma višji znesek, če proračunske možnosti to dopuščajo.

Sredstva bodo geografsko razporejena tako, da manjše krajevne skupnosti ne bodo avtomatično izgubile proti mestu.

ENA OBČINA

Vsaka krajevna skupnost bo enkrat letno imela zbor krajanov z občinskim vodstvom.

V prvem letu mandata bomo za vsako krajevno skupnost javno objavili tri prednostne projekte z oceno cene in rokom. Na semaforju projektov bo vsak krajan videl, kaj je obljubljeno za njegov kraj.

KAKO BOMO PRESOJALI VSAK VEČJI PROJEKT

Pred začetkom velike investicije bomo odgovorili na šest preprostih vprašanj:

Ali projekt res potrebujemo?

Koliko bo stal?

Kdo ga bo uporabljal?

Koliko bo občino stal vsako leto po izgradnji?

Koliko zunanjega denarja lahko pridobimo?

Ali obstaja cenejša ali boljša rešitev?

Šele nato se odločimo.

FINANČNI OKVIR

Občina Ljutomer v letu 2026 načrtuje približno 25 milijonov EUR odhodkov, od tega 11,6 milijona EUR za investicije.

Zato velikih investicij ne obljubljamo brez zunanjih virov. Pri vsakem večjem projektu bomo pred odločitvijo javno objavili oceno investicije, vir financiranja in letni strošek delovanja.

V proračun bomo za vsako leto zapisali le toliko investicij, kolikor jih je mogoče res izvesti. Vsako leto bomo objavili, koliko od načrtovanih investicij je bilo izvedenih in zakaj ne vse. Cilj je, da od leta 2028 vsako leto izvedemo najmanj 75 % investicij, načrtovanih v sprejetem proračunu.

Nove stalne storitve, kot so prevozi, informacijska točka, karierna točka, podjetniški center in kino program, bomo uvajali postopno. Za vsako bomo objavili, koliko stane na leto.

Tudi za 10-odstotno znižanje plačila vrtca bomo pred uvedbo objavili, koliko stane na leto.

KAJ NAJPREJ

V prvem letu mandata: načrt za ureditev ugotovitev Računskega sodišča, vključitev v Prostofer, odlok o sofinanciranju športa in lokalni program za kulturo, seznam nevarnih prometnih točk, trije prednostni projekti vsake krajevne skupnosti, semafor projektov, register pogodb, Povej Lotmerk, povzetki sej, participativni proračun, stalni kino program, rednejša tržnica, študija izvedljivosti za Ljutomerčan, celovit načrt ŠRC in večletni načrt sajenja dreves.

Do konca leta 2028: enoten sistem prevozov v vseh krajevnih skupnostih, program Prvi dom Ljutomer, prve aktivirane prazne stanovanjske enote in prva prednostna športna investicija.

Do leta 2030: javna najemna stanovanja, prva faza Ljutomerčana, če jo študija potrdi in so zagotovljena zunanja sredstva, ter preostale merljive zaveze.

LJUTOMER 2030

Naš cilj je preprost.
Ljutomer mora biti občina, kjer:
mladi vidijo prihodnost,
družina lahko pride do doma,
starejši niso pozabljeni,
podjetnik lahko razvija svoje podjetje,
kmet lahko živi od svojega dela,
vas ni drugorazredna glede na mesto,

otroci imajo kakovostno okolje,
kultura in šport živita,
turisti ostanejo dlje kot nekaj ur,
in občan ve, kam gre njegov denar.
Ne potrebujemo največjih besed.
Potrebujemo občino, ki naredi več stvari dobro in jih tudi dokonča.

Manj obljub. Več izvedbe.

20 KLJUČNIH MERLJIVIH ZAVEZ DO 2030

1. Najmanj **20 dodatnih javnih najemnih stanovanj**.

2. Najmanj **100 mladih oziroma mladih družin**, vključenih v stanovanjske ukrepe.

3. Aktivacija najmanj **10 praznih stanovanjskih enot oziroma objektov**, kjer je izvedljivo.

4. Najmanj **30 mladih letno** v lokalnih praksah, počitniškem delu ali podobnih programih.

5. Prevoz za starejše in druge upravičene uporabnike na območju vseh krajevnih skupnosti.

6. Cilj najmanj **1.500 socialno pomembnih prevozov letno**, če bo povpraševanje ustrezno.

7. Najmanj **5 ha aktiviranih gospodarskih površin**, če prostorske analize to omogočajo.

8. Najmanj **20 podjetnikov letno** v lokalnih podpornih programih.

9. Najmanj **20 lokalnih tržnih dni letno**.

10. Najmanj **10 nevarnih prometnih točk** saniranih do 2030.

11. Najmanj **3 večje izboljšave športne infrastrukture**.

12. Najmanj **500 novih dreves** na javnih površinah.

13. Najmanj **2 redna kino termina mesečno v prvem letu delovanja.**

14. Energetski ukrepi na najmanj **5 večjih občinskih objektih**.

15. Najmanj **20 turističnih ponudnikov** povezanih v skupen produkt Jeruzalema.

16. Najmanj **100.000 EUR participativnega proračuna letno** od leta 2027.

17. Najmanj **5 milijonov EUR novih odobrenih zunanjih nepovratnih sredstev** v mandatu.

18. 100 % večjih projektov nad 50.000 EUR javno spremljanih na semaforju projektov.

19. 100 % zaključenih občinskih javnih razpisov z objavljenimi prejemniki, dodeljenimi zneski in merili ter, kjer je pravno dopustno, točkovanjem.

20. 90 % prijav občanov preko sistema Povej Lotmerk z začetnim odzivom v največ petih delovnih dneh.

NAČELO PROGRAMA

Uspešnost občine se ne meri samo po tem, koliko se je zgradilo, ampak po tem, kako se v njej živi.

Uspešna zgodba je povezava razvoja in socialne varnosti.

Moč občine je v povezovanju različno mislečih s sodelovanjem stroke, izvajalcev in ljudi.

Občina je učinkovit servis ljudem, ki morajo imeti prostor za dialog in soustvarjanje.

Mestne oblasti morajo delati za občino in ne proti njej.

Ob koncu mandata občani ne smejo dobiti 50 strani razlage, zakaj nečesa ni bilo mogoče narediti.

Dobiti morajo tabelo.

Obljubljeno.

Izvedeno.

Cena.

Rezultat.

To je najbolj preprost način, da občani sami presodijo uspešnost dela občine.

Javnost je najboljši nadzor.

Javni denar zahteva javne odgovore.